

Rehberlik Nedir?

Bireyin kendini tanınması, anlaması, sahip olduğu gizil güçleri keşfetmesi, geliştirmesi ve bulunduğu topluma aktif uyum sağlayarak kendini gerçekleştirmesi için sistematik olarak ve profesyonelce sürdürülen psikolojik yardım hizmetidir.

Rehberlik Hizmetleri Nelerdir ?

1. Psikolojik Danışma Hizmetleri
2. Oryantasyon Hizmeti
3. Bireyi Tanıma Hizmeti
4. Bilgi Toplama ve Yayma Hizmeti
5. Yönelme ve Yerleştirme Hizmeti
6. İzleme ve Değerlendirme Hizmeti

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA OKULUMUZDA YÜRÜTÜLECEK ÇALIŞMALAR

- Psikolojik Danışmalar
- Bireyi Tanıma Çalışmaları
- 9. Sınıflara Oryantasyon
- Madde Bağımlılığı Seminerleri (Tüm okul personeline, velilere, öğrencilere)
- YGS-LYS Tanıtımı
- Verimli Ders Çalışma Yöntemleri
- Alan ve Ders Seçimi
- Sınav Kaygısı
- Üniversite Gezileri
- Kaynaştırma Öğrencilerini İzleme

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANIN İLKELERİ

Bir hizmet bireye götürülürken belli başlı temel ilkeler içerisinde verilmelidir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetinde insan faktörü temel olduğu için aşağıda vereceğimiz ilkelerin önemi daha da artmaktadır.

1- Her birey seçme özgürlüğüne sahiptir

Değişen dünya değişen, seçenekler sunmaktadır. Birey kendi hayatı hakkında karar verme özgürlüğüne sahiptir. Karar verebilmesi içinde yeteneklerini, kapasitesini tanıyıp, çevresindeki olanakları bilmesi gerekir. Rehberlik ve psikolojik danışmanın görevi bireyin seçme özgürlüğünü kullanabilmesi için seçenekleri algılayabilmesine ve doğru tercihler yapmasına yardımcı olmaya çalışmaktır.

2- İnsan saygıya değer bir varlıktır

Rehberliğin temelinde, insan hak ve sorumlulukları ile yakından ilgili demokratik ve insancıl bir anlayış vardır. Saygı bir başkasını değerli bir varlık olarak algılamak, onun ihtiyaçlarına karşı duyarlı olmak demektir. (Kuzgun, 1992;s.29)

Danışman ve öğretmenlerin saygı göstergesi öğrencileri ilgi ile dinleyerek onların ihtiyaçlarını anlamaya

çalışmak, gerekli gördüğü bilgi ve desteği vermek ve öğrencinin yaşadığı sorunlarını yine kendilerinin çözmelerine yardımcı olmaya çalışmaktır.

3- Rehberlik hizmetlerinden yararlanmak isteğe bağlıdır

Rehberlik ve psikolojik danışmanın hedefi bireyin iç dünyası ve ihtiyaçlarını anlamak ve bireyin yaşadığı sorunlarını kendinin çözmesine yardımcı olmaktır. Bu nedenle bireyin bu yardımı almada gönüllü ve istekli olması gerekmektedir. Hiç kimseye zorla yardım edilemez. Fakat bazı durumlarda öğretmen öğrenciyi rehberlik servisine gönderebilir ya da öğretmenler sınıf içi rehberlik saatlerinde grup faaliyetleri düzenleyebilirler ve buna bütün öğrencilerin katılması gerekir. Her iki durumda da yapılması gereken yapılacak yardım ya da faaliyette öğrencinin isteğini uyandırmak için ortam hazırlamaktır.

4- Rehberlik hayat boyu yararlanılabilecek bir hizmettir

Bireyin gelişimi ve özü gerçekleştirme bir hayat boyu sürdüğüne göre rehberlikte sürekli olmalıdır. Rehberlik sadece problemlerle durumlarda ya da meslek seçiminde vardır denilirse rehberliğin alanı çok kısıtlanmış olur. Fakat bunun da yanlış anlaşılması gerekir ki bireyin her sorununda rehber öğretmene gitmelidir anlayışı da bireyin bağımlı bir kişilik geliştirmesine neden olur. Kendi başına baş edemediği durumlarda bu servislerden yardım almalıdır.

5- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde gizlilik esastır

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti verilirken bireyin mahremiyetine saygı duyulmalı ve bireyin izni olmadan hiçbir sırrı dışarıya taşınmamalıdır. Eğer bu ilke uygulanmaz ise danışanların danışmana karşı güveni yok olur ve süreç biter. Ayrıca en önemlisi de en temel ilkelerden olan bireye saygı ortadan kalkmış olur.

6- Rehberlik tüm öğrencilere açık bir hizmettir

İnsan bir ömür boyu gelişme ve değişme yaşadığına göre ve farklı evrelerde farklı sorunlarla karşılaştığı için her an rehberlik ve psikolojik danışma hizmetinden yararlanabilir. Bu hizmetten sadece normalden ayrılanlar, özürlü ya da uyumsuz bireylerin yararlandığını düşünmek Rehberlik ve Psikolojik Danışmanın alanını daraltmaktadır. Çünkü normal diye adlandırdığımız bireylerde belli dönemleri daha etkili geçirebilmek için de bu hizmetlerden yararlanabilir.

7- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ilgililerin işbirliği ile yürütülmelidir

Rehberlik uygulamalarında öğrenci ile ilgili herkesin ortak bir anlayış ve işbirliği içinde çalışması gereklidir. Rehberlik ve Psikolojik danışma hizmeti sadece uzman kişilerle etkili bir şekilde yürütülemez. Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve hatta velilerin ortak bir amacı gerçekleştirmek için uzman kişinin önderliğinde işbirliği yapmaları gerekir. Bu sayede öğretmenler derslerini daha rahat bir ortamda işleyebilir, yöneticiler öğrencilerle daha iyi iletişim kurabilir, ana-babalarda çocuklarını daha iyi anlayarak onlara yaklaşımlarını daha iyi ayarlayabilirler.

8- Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetlerinde bireysel farklara saygı esastır

Her birey kendine özgü bir varlıktır; ilgi, yetenek, değer ve tutumları ile başkalarından farklılık gösterir. Farklı ortamlarda yetişmiş bireylerin ihtiyaçları da farklıdır. Bireysel farklara göre hazırlanmış programlarda çeşitlilik ve öğrencilere seçme özgürlüğü sağlayan bir eğitim verimi artırabilir. Rehberlikte de verilecek hizmet bireysel ihtiyaçlara göre ayarlanmalıdır ki etkili olabilsin.

9- Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri hem bireye hem de topluma karşı sorumludur

Birey danışmana bireysel ihtiyaçları ile toplumun ihtiyaçları arasında uyumsuzluk problemiyle geldiğinde danışman bireyi toplum kurallarına uymaya zorlamadığı gibi topluma rağmen isteklerini gerçekleştirebileceğini toplumsal yasak ve kuralların yanlış ya da gereksiz olduğunu söyleyerek toplum ile bireyi karşı karşıya getiremez. Psikolojik danışmanın amacı bireyin, topluma körü körüne uyum göstermek yerine, dinamik bir uyum gösterebilmesi için gerekli duyarlılığı ve beceriyi kazanmasına yardımcı olmaktır.

10-Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır

Rehberlik uygulamaları her okulun amaç ve ihtiyaçlarına uygun alanlarda yoğunlaştırılmalıdır. Uygun bir okul rehberlik programı, çevre koşulları ve özellikleri ile öğrenci nitelikleri ve ihtiyaçlarının düzenli ve sistemli olarak değerlendirilmesi temeline dayandırılmalıdır. Okulun etkili bir öğretim programı, etkili bir rehberlik programını gerektirir. Öğretim ve rehberlik hizmetleri karşılıklı olarak birbirine bağımlıdır.

Rehberlik eğitimden ayrı fakat eğitim için yürütülen bir hizmettir. Bu nedenle danışmanların eğitim öğretim sürecini ve okul işleyişini bilmeleri yaptıkları görevde daha etkili olmalarına yardımcı olacaktır.(Kuzgun - 1992,s.29, 30, 31, 32)

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANIN SINIRLILIKLARI

Rehberlik ve psikolojik danışma, "**her derde deva**" bir hizmet değil, sınırlılıkları olan bir hizmetler bütünüdür. Bireyin tanınması ancak bu hizmetlerden yararlanmak isteyen kişinin kendisi, anne babası, öğretmeni, yöneticisi ile anlayış ve işbirliği yapabildiği ölçüde gerçekleştirilebilmektedir.

Rehberlik uzmanından beklenen; bu hizmetlerden yararlanmak isteyen kişiye gerçekleri, sorunları anlatarak çevresi konusunda bilinçlenmesini sağlamaktır. Böylece birey kendi güçlerini kullanarak sorunlarını çözebilecek ve kendini gerçekleştirebilecek duruma gelecektir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleriyle sağlanmak istenen başarı budur. Bundan sonraki başarıyı kişinin olanakları, kararı, girişim gücü ve çabası belirleyecektir. Onun için okulda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin verilmesiyle, öğrencilerin tüm sorunlarının ortadan kaldırılacağı sanılmamaktadır. Ayrıca, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden, kısa sürede sonuç alınmadığı da bilinmektedir.